

Konsekvenser av hörselnedsättning

Marie Öberg
Leg. Audionom/docent
Hörselvården Linköping

Konsekvenser av hörselnedsättning

Känner mig utanför i större sällskap

Svårt att uppfatta olika dialekter

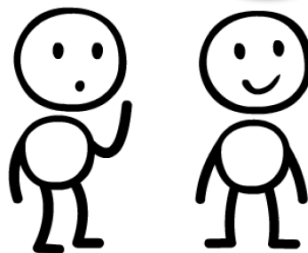
Svårt höra på kalas

Kan inte höra samtal i bilen

Missar "poängen" i historien

Svårt höra utrop från högtalare

Hör inte när katten spinner

Svårt att höra gamla svenska långfilmer

Svårt höra cyklar och bilar

Hör inte på teatern

Svårt uppfatta när någon talar fort

Det blir många missförstånd

Svårt uppfatta barnröster

Känner mig inte delaktig

Konsekvenser av hörselnedsättning

- **Fysiska reaktioner:**
 - Ökad trötthet
 - Ökad muskelspänning
- **Psykosociala reaktioner:**
 - Undviker sociala kontakter
 - Depression
 - Isolering
 - Försämrad livskvalitet

(Stephens och Kramer, 2010; Arlinger, 2003)

Frågeställningar

- Vad uppfattas som de största svårigheterna?
- Hur används kommunikationsstrategier?
- Vad händer efter hörselrehabilitering?

Datainsamling

-demografiska data för deltagare

Studie	antal	TMV (SD)	Ålder (SD)	År med HA
(1) Aktiv Kommunikation (kurs)	101	55.1dB (21.2)	73.9 (10.1)	Ca 19 år
(2) Grav hörselnedsättning (kartlägningsbesök)	39	67.1dB (4.5)	70.9 (9.3)	Ca 18 år
(3) HHIE-S (Validering)	83	36dB (12.1)	71.4 (15.1)	Förstagångs-användare

(1) Öberg, M. (2017). A multicentre study evaluating the effects of the Swedish ACE programme. *Int J Audiol* 56(11): 876-886.

(2) Netin, A & Werther, L. (2017). Effekterna av ett kartlägningsbesök för individer med betydande hörselnedsättning. Uppsats på avancerad nivå, Lunds Universitet.

(3) Öberg, M. (2016). Validation of the Swedish Hearing Handicap Inventory for the Elderly (Screening Version) and Evaluation of Its Effect in Hearing Aid rehabilitation. *Trends in Hearing* 20: 1-7.

Datainsamling- frågeformulär

HHIE/HHIE-S=Hearing Handicap Inventory
for the Elderly (Ventry och Weinstein, 1982)

Aktivitet och delaktighetsbegränsning

25/10 frågor

3 svarsalt. Ja (4p), Ibland (2p), Nej (0p)

Två delskalor:

-Socialt

-Emotionellt

Maxpoäng = 100/40 p

	Ja	Ibland	Nej
6 Gör ditt hörselproblem att du har svårigheter när du är på fest?			

CSS= The Communication Strategies

Scale (Demorest och Erdman, 1987; svensk översättning Hallberg och Eriksson-Mangold, 1992).

- 25 frågor
- 5 svarsalt. från nästan aldrig-nästan alltid
- 3 delskalor: Undvikande, verbala och icke-verbala strategier
- Maxpoäng 125p

11. När jag inte uppfattar vad folk säger, så ber jag dem upprepa det.

Nästan
aldrig

Ibland

Ungefär
varannan gång

Ganska ofta

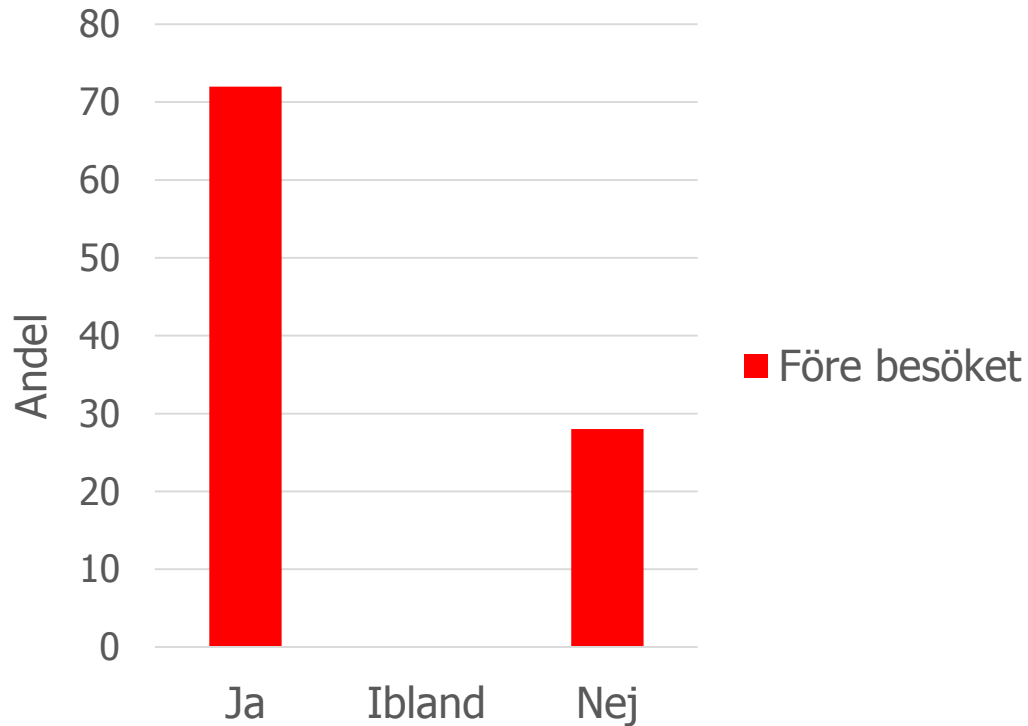
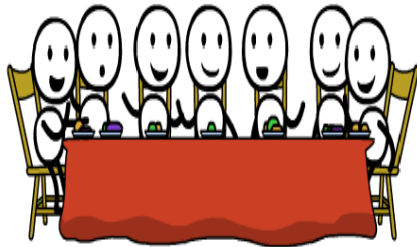
Nästan alltid

Störst svårigheter (HHIE/HHIE-S)

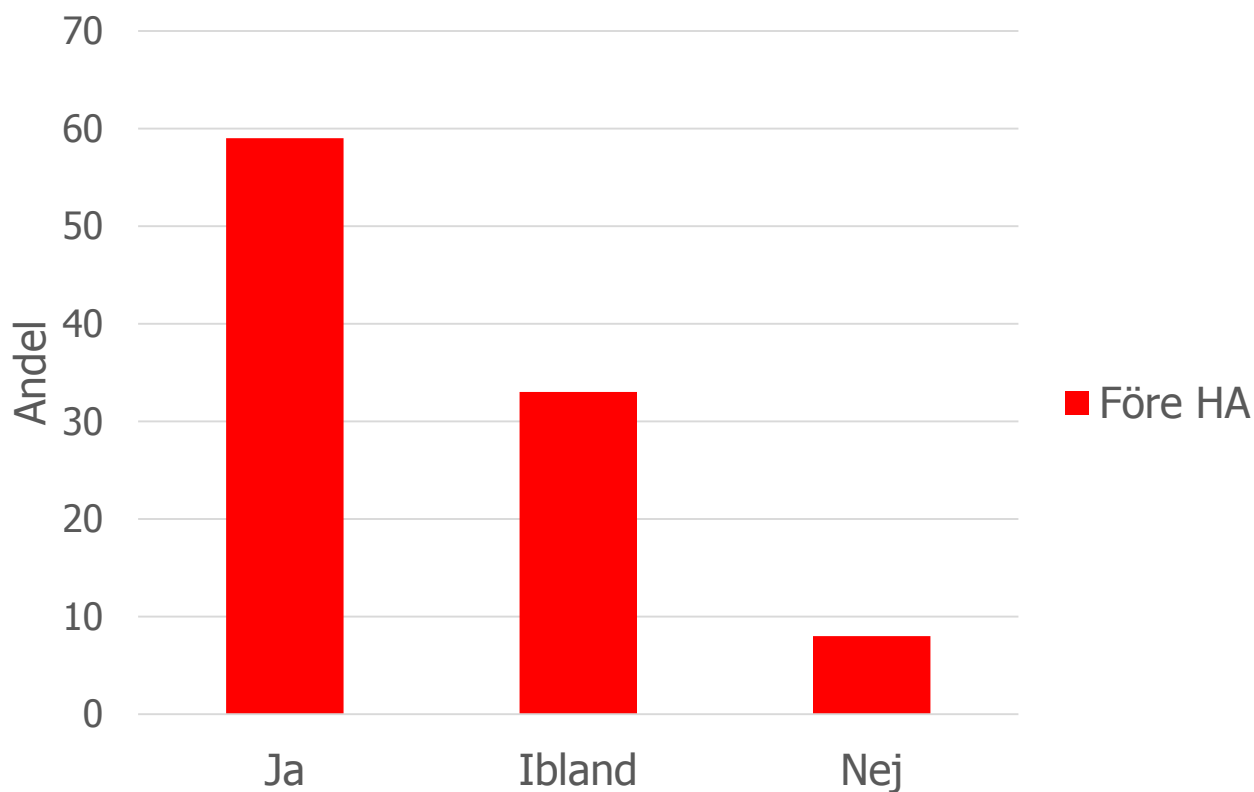
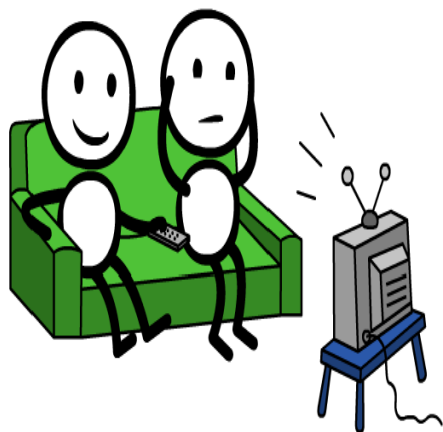
Fråga	Studie	Värde
21. Gör ditt hörselproblem att du har svårigheter när du befinner dig i en restaurang med släkt och vänner?	Aktiv Komm.	3.45
21. Gör ditt hörselproblem att du har svårigheter när du befinner dig i en restaurang med släkt och vänner?	Grav HNS	3.43
8. Gör ditt hörselproblem att du har problem när du lyssnar på TV eller radio?	HHIE-S	3.01

21. Gör ditt hörselproblem att du har svårigheter när du befinner dig i en restaurang med släkt och vänner? (Grav HNS)

8. Gör ditt hörselproblem att du har problem när du lyssnar på TV eller radio? (HHIE-S)

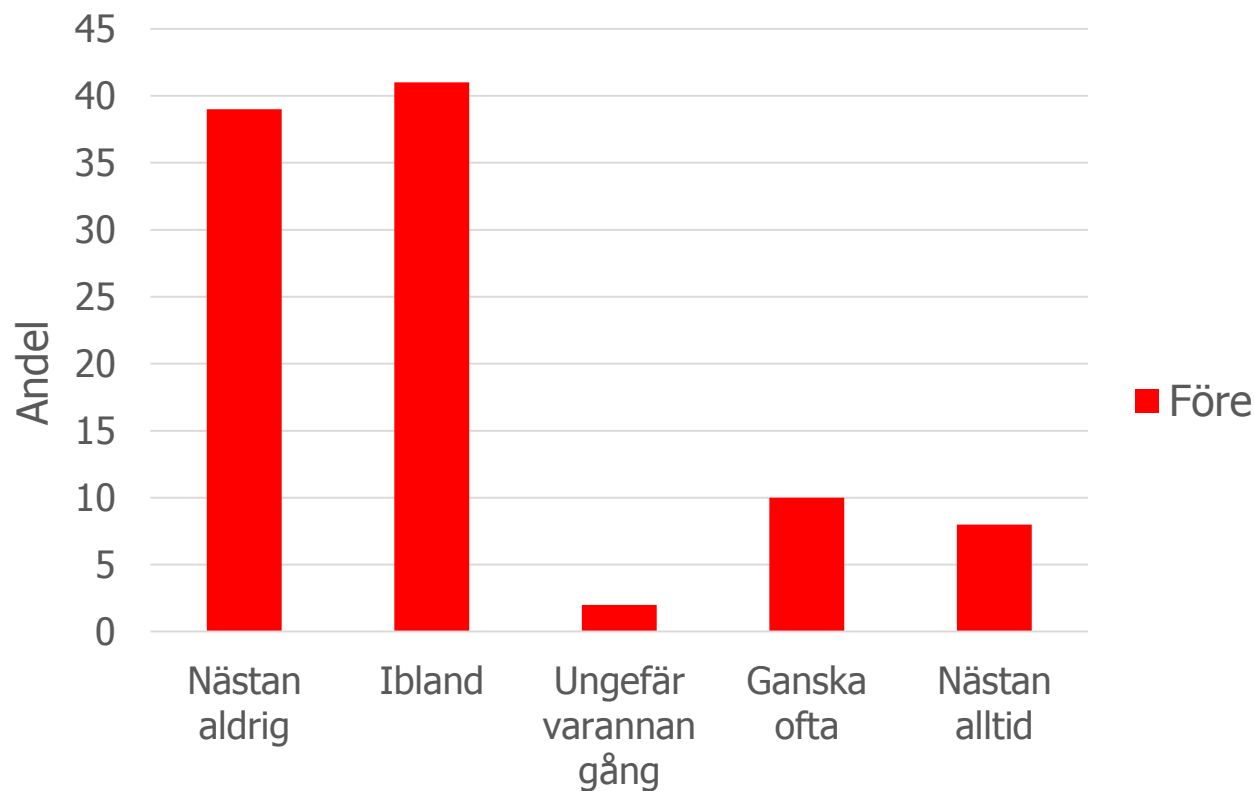

Minst använda kommunikationsstrategi (CSS)

Fråga	Studie	Värde
17. Jag har bett vänner och arbetskamrater att fånga min uppmärksamhet innan de tilltalar mig	Aktiv Komm	2.08
17. Jag har bett vänner och arbetskamrater att fånga min uppmärksamhet innan de tilltalar mig	Grav HNS	2.15

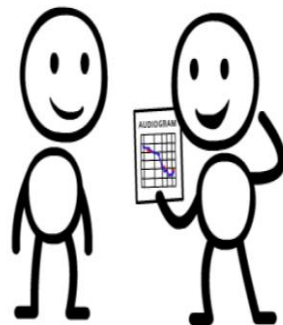

17. Jag har bett vänner och arbetskamrater att fånga min uppmärksamhet innan de tilltalar mig (Aktiv Komm.)

Vad händer efter hörselrehabilitering?

Resultat frågeformulär

Förstagångsanvändare:

Statistiskt signifikant förbättrad aktivitet och delaktighet (HHIE-S) -> Samtliga enskilda frågor!

Aktiv Kommunikation:

Statistiskt signifikant förbättring för aktivitet och delaktighet (HHIE) och kommunikationsstrategier (CSS)

Kartlägningsbesök grav hörselnedsättning:

Statistiskt signifikant förbättrade kommunikationsstrategier (CSS)

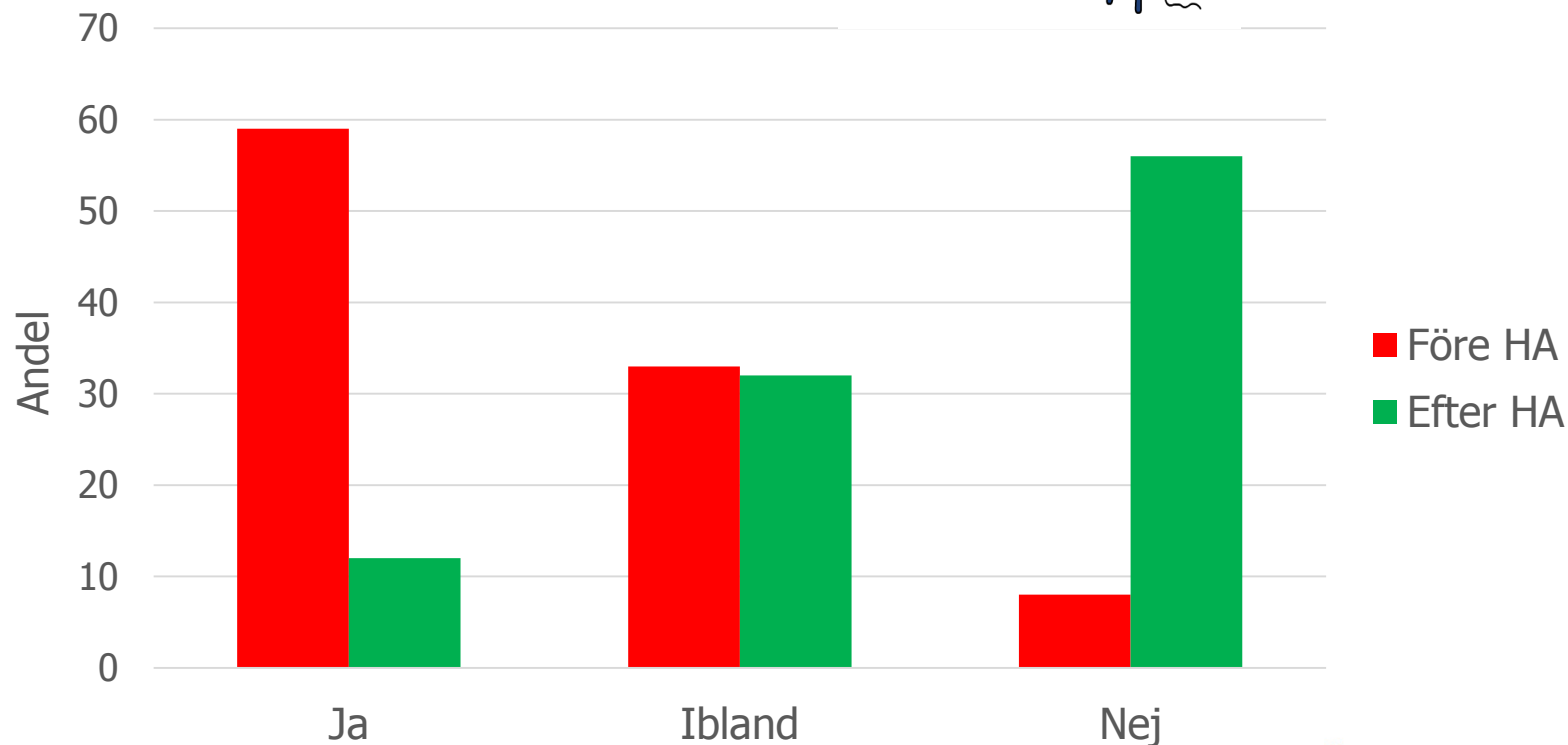
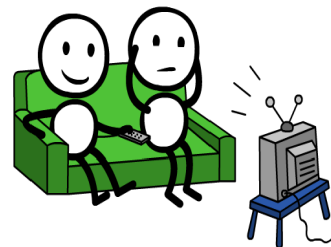

Förbättringar för aktivitet och delaktighet- Specifika frågor

Studie	Fråga	förbättring	P-värde
Aktiv Komm.	15.Gör ditt hörselproblem att du har problem när du lyssnar på TV eller radio?	0.40	0.003
Grav HNS	21. Gör ditt hörselproblem att du har svårigheter när du befinner dig i en restaurang med släkt och vänner?	0.46	0.001
HHIE-S	Gör ditt hörselproblem att du har problem när du lyssnar på TV eller radio?	2.1	<0.001

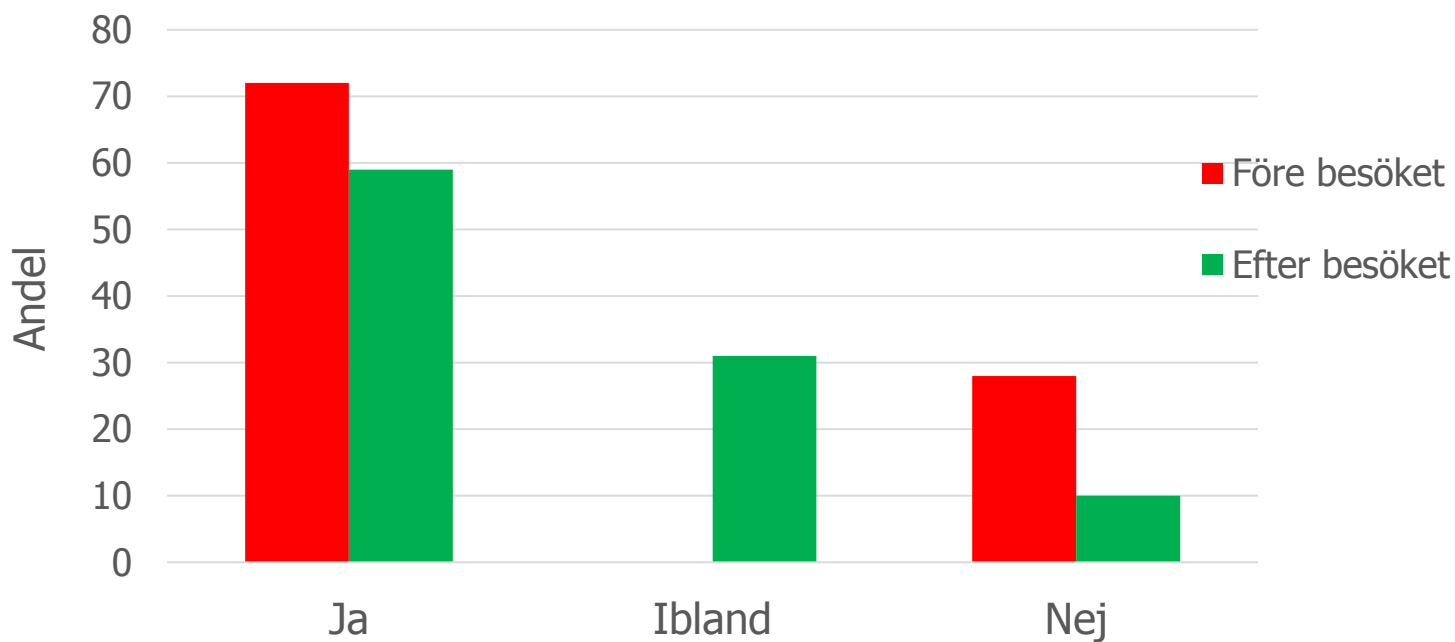
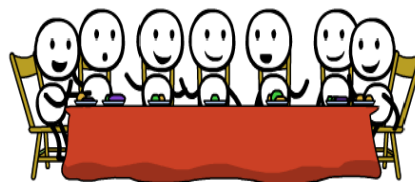

8. Gör ditt hörselproblem att du har problem när du lyssnar på TV eller radio? (HHIE-S)

21. Gör ditt hörselproblem att du har svårigheter när du befinner dig i en restaurang med släkt och vänner? (Grav HNS)

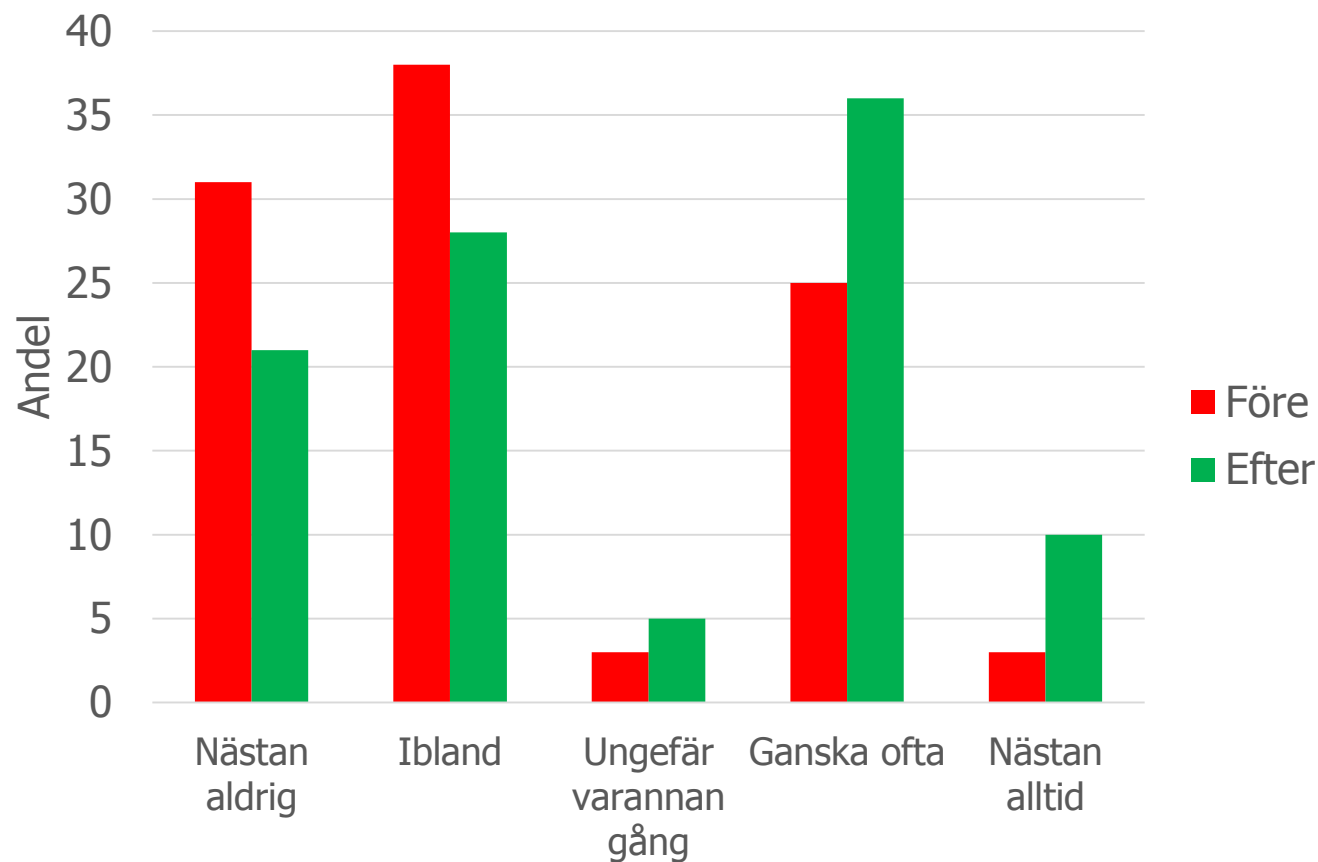

Förbättring för kommunikationsstrategier (CSS)

Studie	Fråga	förbättring	P-värde
Aktiv Komm.	14. När jag har svårt att förstå vad familj eller vänner säger, påminner jag dem om att jag har nedsatt hörsel	0.52	<0.001
Grav HNS	8. Jag har bett mina närmaste att fånga min uppmärksamhet innan de tilltalar mig	0.56	0.01

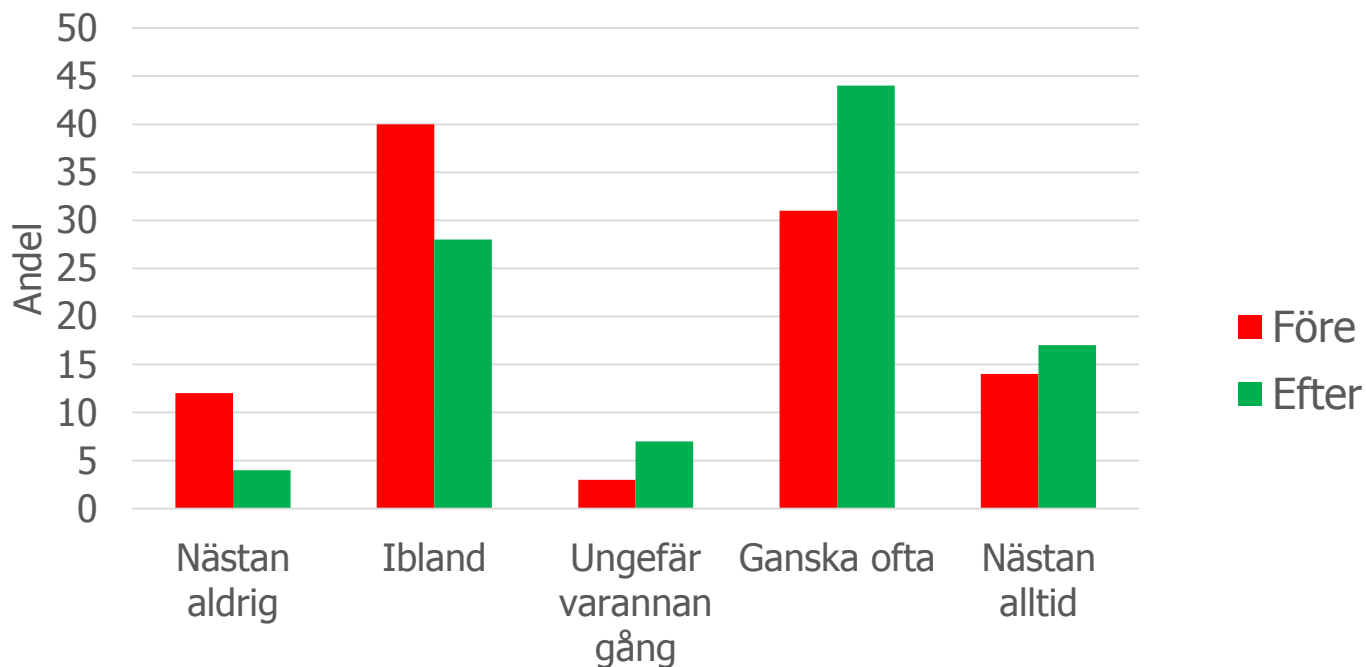
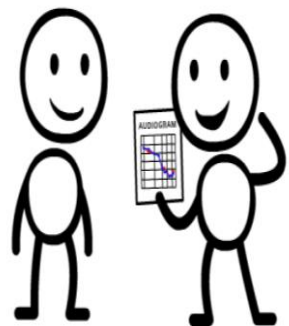

8. Jag har bett mina närmaste att fånga min uppmärksamhet innan de tilltalar mig (Grav HNS)

14. När jag har svårt att förstå vad familj eller vänner säger, påminner jag dem om att jag har nedsatt hörsel (Aktiv Komm.)

Erfarna brukare och kommunikationsstrategier

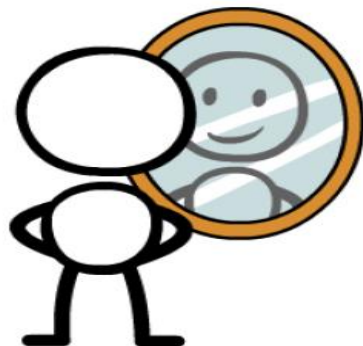
- Likheter före rehabiliteringsinsatser:
 - Skattar sämst på frågor som berör att be släkt och vänner att fånga deras uppmärksamhet innan de tilltalar
- Skillnader efter rehabiliteringsinsatser:
 - Efter grupprehabilitering blir man mer benägen att upplysa och påminna om att man har hörselnedsättning.
 - Efter enskilt besök blir man mer benägen att be personer fånga deras uppmärksamhet samt att tänka mer på att välja en bra placering.

Sammanfattning

Störst svårigheter att höra på TV och på restaurang

Hörselrehabilitering ger stora förbättringar!

Tack
För att ni lyssnat!

Tack till alla deltagare och till
alla kollegor som varit delaktiga
i studierna

Tack till Erik Nästesjö-Todd för fina
bilder

Erik Nästesjö Todd
hosaudionomen.com